

Veiligheidsrisico voor getuige tegen Holleeder

Foto mag niet opnieuw worden gepubliceerd in Vrij Nederland (Voorzieningenrechter Amsterdam, 13 september 2007, LJN BB3558)

Het weekblad Vrij Nederland doet al geruime tijd verslag van de zaak Holleeder en alles wat daarom heen speelt. Bram Zeegers was een vertrouweling van de vermoorde Willem Endstra en heeft een verklaring afgelegd tegen Holleeder. Vrij Nederland berichtte daar over, en illustreerde het artikel met een foto waarop Endstra en Zeegers samen te zien zijn. Tegen die publicatie trad Zeegers met succes op.

Belangenafweging

Zoals gebruikelijk in dit soort zaken, weegt de Voorzieningenrechter de privacybelangen van Zeegers af tegen de belangen van Vrij Nederland, dat zich op de vrijheid van meningsuiting beroept. Bij die afweging worden alle bijzonderheden van het geval meegewogen. Zeegers stelt een groot belang te hebben bij het niet bekend worden van zijn beeltenis, aangezien hij met de verspreiding van zijn foto een verhoogd veiligheidsrisico loopt. Dat is hem door veiligheidsautoriteiten bevestigd. Er zijn niet eerder foto's van hem gepubliceerd. Vrij Nederland stelt daartegenover dat Zeegers een 'publiek figuur' is. Zijn naam en ook zijn uiterlijk zijn bij criminelen die het op hem gemunt hebben al lang bekend, dus door publicatie van de foto wordt zijn veiligheid niet verder in gevaar gebracht, aldus

Vrij Nederland. Volgens de rechter is Zeegers voornamelijk geen 'publiek figuur'. Hij bekleedt geen openbaar ambt en is niet bekend bij het grote publiek. De omstandigheid dat hij als getuige optreedt in een zeer geruchtmakend strafproces, is daartoe onvoldoende, aldus de rechter. Zeegers heeft nooit eerder toestemming gegeven voor het bekend maken van zijn beeltenis, en het (verder) verspreiden van zijn foto kan zijn traceerbaarheid vergroten en daarmee zijn veiligheidsrisico, zo oordeelt de rechter. Dat zijn uiterlijk in bepaalde kringen wellicht al bekend is, doet daar niet aan af. Het is mogelijk dat liquidaties worden verricht door personen die hun doelwit nog niet kennen. Een foto kan het voor dergelijke personen gemakkelijker maken dat doelwit te achterhalen. De rechter is van mening dat Vrij Nederland

het betrokken artikel ook had kunnen plaatsen zonder de foto. De nieuws waarde van de foto is niet van dien aard dat de nieuws waarde van het artikel zonder de foto in aanzienlijke mate zou zijn verminderd.

Geen recall, maar wel een verbod voor de toekomst

Zeegers heeft gevorderd dat alle exemplaren van het blad Vrij Nederland moeten worden teruggehaald, een zogenaamde 'recall'. Dit is een ingrijpende maatregel die alleen wordt toegewezen als duidelijk is dat dat ook effect heeft. De rechter gelooft niet dat in dit geval een recall effect zal hebben. Zeegers was te laat met zijn kort geding, omdat ten tijde van de zitting het weekblad al onder de abonnees, waar ongeveer 75% van de oplage naar toe gaat, was verspreid. De abonnees

zullen bij een recall hun tijdschrift niet terugsturen, zodat de foto toch in het publieke domein blijft. Ook de exemplaren die nog bij de verkooppunten aanwezig zijn, hoeven van de rechter niet te worden teruggehaald. Om het veiligheidsrisico voor de toekomst niet te vergroten wordt het Vrij Nederland wel verboden de foto verder te publiceren of ter publicatie aan anderen af te staan.

Commentaar

De rechter weegt de belangen van beide partijen zorgvuldig tegen elkaar af, zoals dat in dit soort zaken hoort. Het recht op vrijheid van meningsuiting weegt niet op voorhand zwaarder dan het recht op privacy. De foto van Zeegers en Endstra had op zichzelf geen nieuwswaarde. De bekende foto van Endstra en Holleeder had indertijd wèl nieuwswaarde, omdat door die foto duidelijk werd dat Endstra en Holleeder elkaar goed kenden. Een recall om een blad van de markt terug te halen is een heel zwaar middel, dat alleen in zeer ernstige situaties mag worden gebruikt, en natuurlijk alleen als dat nog zin heeft en het blad niet al bij de abonnees in de bus ligt. De uitspraak is opmerkelijk omdat het verbod om in de toekomst nogmaals de foto van Zeegers te publiceren zeer ruim is geformuleerd. Als Vrij Nederland de foto toch weer publiceert, verbeurt zij een dwangsom van € 75.000,=. De rechter laat daardoor geen ruimte voor een nieuwe afweging in de toekomst. Het is immers best mogelijk dat Zeegers in de toekomst wel een publieke figuur wordt, of dat andere omstandigheden veranderen. Het verbod is overigens wel tot de reeds afgedrukte foto beperkt. Bij het publiceren van een andere foto door Vrij Nederland zal de rechter mijns inziens opnieuw de belangen moeten afwegen.

Naschrift

Na het schrijven van bovenstaand artikel is Bram Zeegers op 8 oktober 2007 overleden, naar verluidt aan een overdosis drugs onder volgens de politie verdachte omstandigheden. De foto die VN niet meer mocht publiceren is door vele media gebruikt bij de berichtgeving over de dood van Zeegers.

Otto Volgenant – gepubliceerd op mediareport.nl op 20 oktober 2007